

70-РІЧЧЯ

ЧЛЕНА-КОРЕСПОНДЕНТА НАН УКРАЇНИ

М.Й. ЯДРЕНКА

16 квітня виповнилося сімдесят років відомому математику, Заслуженому діячеві науки і техніки України члену-кореспонденту НАН України Михайлу Йосиповичу Ядренку.

Вся трудова діяльність М.Й. Ядренка пов'язана з Київським національним університетом імені Тараса Шевченка, механіко-математичний факультет якого він закінчив у 1955 р. Потім — аспірантура, викладацька та наукова робота на цьому факультеті. 33 роки вчений завідує кафедрою теорії ймовірностей та математичної статистики.

Основний напрям наукових досліджень Михайла Йосиповича — теорія випадкових полів. У цій галузі він одержав ряд ґрунтовних результатів, які чималою мірою зумовили становлення теорії випадкових полів як математичної дисципліни. Ще на початку 60-х років дослідник уперше почав вивчати різні класи марковських випадкових полів, а згодом стало ясно, що введені ним марковські поля відіграють важливу роль у статистичній фізиці та квантовій теорії поля. М.Й. Ядренко створив основи математичної теорії найважливіших класів випадкових полів, йому належить побудова спектральної теорії однорідних та ізотропних полів у евклідовому та гільбертовому просторах, а також у просторі Лобачевського. Вчений дослідив аналітичні властивості вибіркової функції випадкових полів, умови абсолютної неперервності та сингулярності мір, що відповідають гауссівським випадковим полям, розробив ефективні методи розв'язання задач статистики випадкових полів: прогнозу, фільтрації, інтерполяції, оцінки коефіцієнтів регресії та статистичного моделювання випадкових полів із заданими характеристиками.

Особливо високу оцінку фахівців одержала його монографія «Спектральна теорія випадкових полів», яку відзначено премією Міністерства вищої освіти України. Її було видано також англійською мовою у США.

За цикл робіт з теорії випадкових полів М.Й. Ядренко нагороджений академічною премією ім. М.М. Крилова.

Він засновник та науковий керівник школи з випадкових полів та процесів. Під керівництвом Михайла Йосиповича захищено 45 кандидатських дисертацій. Чимало його учнів стали докторами фізико-математичних наук і професорами, а один з них обраний членом-кореспондентом НАН України.

Багато уваги та енергії віддає Михайло Йосипович вихованню молоді змін, зокрема керівництву науковою роботою студентів, а тому і результати цього очевидні: численні золоті медалі та грамоти, отримані його учнями на різних конкурсах студентських робіт. Деякі здібні випускники університету стали аспірантами Михайла Йосиповича, інші — вступили до аспірантури Інституту математики та Інституту кібернетики НАН України.

Лекції, які читає вчений, відзначаються математичною чіткістю, логічною послідовністю та високим науковим рівнем. Можна без перебільшення сказати, що значна частина відомих спеціалістів з теорії ймовірностей ознайомила з цією теорією саме на лекціях М.Й. Ядренка.

Михайло Йосипович — автор 24 підручників та навчальних посібників, які користуються великою популярністю. Зокрема, підручник «Теорія ймовірностей та математична статистика», написаний у співавторстві з І.І. Гіхманом та А.В. Скороходом, став основним для студентів відповідного фаху Київського та інших університетів України. Загалом перу вченого належить понад 200 праць.

Протягом багатьох років М.Й. Ядренко виступав на українському телебаченні з лекціями для школярів. Він є відповідальним редактором науково-популярного журналу «*У світі математики*», незмінним головою журі Всеукраїнської математичної олімпіади і головою ради Всеукраїнської заочної фізико-математичної олімпіади, яку проводить цей журнал.

Михайло Йосипович — віце-президент Українського математичного товариства; член бюро Відділення математики НАН України, один із засновників та заступник головного редактора журналу «*Теорія ймовірностей та математична статистика*», який перекладається та видається Американським математичним товариством; член редакційної колегії міжнародного журналу «*Random Operators and Stochastic Equations*».

Наукова громадськість, численні колеги і учні сердечно вітають Михайла Йосиповича з ювілеєм, бажають здоров'я, творчої наснаги, нових вагомих успіхів.